

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

HA

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 maart 2025

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda van de vergaderingen van de Eurogroep en informele Ecofinraad van 11–12 april a.s.

Mogelijk dat het Poolse voorzitterschap nog Presidency Issues Notes opstelt voor verschillende agendaonderwerpen van de informele Ecofinraad. Ik zal deze Presidency Issues Notes met u delen zodra ik ze heb ontvangen.

De onderhandelingen over het Omnibus I voorstel verlopen zeer snel. Specifiek streeft het voorzitterschap naar een snel raadsakkoord over de «Stop-the-Clock-richtlijn». In de geannoteerde agenda informeer ik uw Kamer over de stand van zaken en de kabinetsinzet in de onderhandelingen over de «Stop-the-Clock»-richtlijn.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

Eurogroep

Agendaonderwerp: Kapitaalmarktunie: de Spaar- en Investeringsunie

Document: N.v.t

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t

Toelichting:

De Eurogroep zal van gedachten wisselen over de mededeling van de Europese Commissie (Commissie) over de spaar- en investeringsunie.

De mededeling over de spaar- en investeringsunie bouwt voort op de vooruitgang die is geboekt in het actieplan voor de kapitaalmarktunie en de ontwikkeling van de bankenunie uit de vorige Commissies. Deze mededeling past binnen de bredere strategie van de Commissie om het concurrentievermogen van de Europese Unie te vergroten, zoals dit al eerder is aangekondigd in de Political Guidelines van de voorzitter van de Commissie en het kompas voor concurrentievermogen. De Spaar- en Investeringsunie is ook van belang bij het mobiliseren van privaat kapitaal voor defensie als onderdeel van het ReArm Europe-plan. De Kamer wordt later met een BNC-fiche geïnformeerd over de positie van het kabinet met betrekking tot de mededeling over de spaar- en investeringsunie.

Het kabinet onderschrijft de urgentie om voortgang te boeken met de kapitaalmarktunie. De huidige situatie, waarin sommige lidstaten vasthouden aan eigenbelang ter bescherming van een kleinere en inefficiëntere nationale kapitaalmarkt, maakt de EU collectief armer dan wanneer er een diepe, gezamenlijke Europese kapitaalmarkt zou zijn. Dit belemmert het Nederlandse en Europese bedrijfsleven in hun toegang tot voldoende private financiering, met negatieve gevolgen voor de concurrentiepositie en productiviteit van de EU. Daarnaast beperkt het huishoudens om vermogen op te bouwen. Daarom zet het kabinet zich ambitieus in voor de kapitaalmarktunie, gezien het Nederlandse belang dat hiermee gemoeid is. Dit geldt zowel voor acties op Europees niveau als voor maatregelen die nationaal genomen moeten worden. Het kabinet heeft zijn inzet uiteengezet in de Kamerbrief kabinetsinzet kapitaalmarktunie.¹ Deze inzet bestaat uit drie pijlers: sterker toezicht, een breder en diverser kapitaalaanbod, en eenduidigere regels.

De spaar- en investeringsunie moet het financiële systeem van de EU verbeteren, zodat spaargeld makkelijker naar productieve investeringen wordt geleid. De Commissie wil de doelstellingen van de spaar- en investeringsunie bereiken door zich te richten op vier thema's: 1) burgers en spaargeld; 2) investeringen en financiering; 3) integratie en schaal en 4) efficiënte en geharmoniseerde supervisie. Volgens de Commissie is het belangrijk dat er zowel op nationaal als op EU-niveau maatregelen worden genomen. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor het harmoniseren van uiteenlopende nationale regelgeving.

De Eurogroep heeft na afloop van de vergadering op 11 maart 2024 een verklaring gepubliceerd waarin zij de Commissie oproept om vorderingen te maken voor een open, goed functionerende en geïntegreerde Europese kapitaalmarktunie. Dit geeft aan dat de leden van de Eurogroep de doelstellingen van de spaar- en investeringsunie steunen. Op individuele onderdelen kan het krachtenveld echter divers zijn.

¹ Kamerbrief Kabinetsinzet kapitaalmarktunie 17 maart 2025

Agendaonderwerp: Voorbereiding van de internationale overleggen, ontwikkeling van de wisselkoersen en inflatie

Document: Draft EU statement voor de International Monetary and Financial Committee (IMFC) en de EU Terms of Reference voor de G20 Finance Ministers' and Central Bank Governors' (FMCBG)

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De Eurogroep zal van gedachten wisselen over de Europese inzet voor de voorjaarsvergadering van het IMF, die van 22 tot en met 26 april plaatsvindt in Washington D.C. Specifiek zal de Raad het EU statement voor de International Monetary and Financial Committee (IMFC) en de EU Terms of Reference voor de G20 Finance Ministers' and Central Bank Governors' (FMCBG) bespreken.

De voorjaarsvergadering zal zich waarschijnlijk richten op mondiale en geopolitieke ontwikkelingen zoals de dreiging van handelsbelemmeringen door de Verenigde Staten en mogelijke vergelding door handelspartners. Deze leiden tot toegenomen onzekerheid, potentiële fragmentatie van het internationale handelssysteem en een verdere groeivertraging van de mondiale economie. De discussie tijdens de voorjaarsvergadering zal zich daarnaast naar verwachting richten op het belang van voortdurende steun aan Oekraïne en de macro-economische gevolgen van hogere defensie-uitgaven tegen een achtergrond van hoge schuld niveaus. Tot slot zal wederom aandacht zijn voor de toenemende schuldenlast in kwetsbare landen en de rol van het IMF daarbij.

In de Eurogroep zal waarschijnlijk ook een presentatie worden gegeven over de ontwikkeling van de wisselkoersen en de inflatie. Deze presentatie kan worden aangehoord. Recent is de euro aanzienlijk in waarde gestegen, nadat de waarde juist was gedaald net na de Amerikaanse verkiezingen. De inflatie voor de eurozone wordt door de ECB op 2,3% in 2025 en 1,9% in 2026 geraamd. Het is belangrijk dat het ECB-beleid gericht blijft op het terugbrengen van de inflatie naar de doelstelling.

Informele Ecofinraad

Agendaonderwerp: Kapitaalmarktunie: de Spaar- en Investeringsunie

Document: N.v.t

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t

Toelichting:

Ook tijdens de Informele Ecofinraad zal een gedachtewisseling plaatsvinden over het versterken van de kapitaalmarktunie en de mededeling van de Commissie over de spaar- en investeringsunie. Zie boven in het gedeelte over de Eurogroep voor een nadere toelichting hierop.

Agendaonderwerp: Defensiefinanciering

Document: n.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting

De Ecofinraad zal van gedachten wisselen over de financiering van de Europese defensie, samen met de Ministers van Financiën van het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen. Het betreft een informele Ecofinraad en er ligt geen besluitvorming voor.

Dat fors zal moeten worden geïnvesteerd in Europese veiligheid en defensie, en Europa in onzekere tijden eigen zekerheden moet creëren, is voor Nederland evident. Het is daarbij cruciaal eerst te bepalen welke

industriële capaciteit nodig is om de kritieke tekortkomingen die de lidstaten identificeren weg te nemen. Financiering van defensie dient daarbij primair uit de nationale begrotingen plaats te vinden. Nederland zal hierbij benadrukken dat in de eerste plaats het streven moet blijven dat EU-lidstaten die NAVO-lid zijn, aan de NAVO-norm voldoen. Stabiele nationale defensiebudgetten en lange termijn bestellingen bieden zekerheid aan de krijgsmachten en de industrie om op te schalen. Het kabinet ziet het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen als belangrijke partners voor de veiligheid van Europa en vindt het van belang dat zij aangesloten blijven in de financieringsdiscussie over Europese defensie.

Voor het mobiliseren van private en publieke financiering ten behoeve van defensie heeft de Commissie op 4 maart jl. een «ReArm Europe» plan gepresenteerd. De Kamer is reeds geïnformeerd in de Kamerbrief inzake motie Eerdmans over de contouren van dit plan.² In lijn met dit plan heeft de Commissie op 19 maart jl. o.a. een mededeling gepubliceerd over de activatie van de nationale ontsnappingsclausule binnen de Europese begrotingsregels en een voorstel gepubliceerd voor een leningen-instrument voor defensie-uitgaven. Hierover zal de Kamer nog nader worden geïnformeerd.

Agendaonderwerp: Geopolitieke situatie

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Toelichting:

De Ecofinraad zal spreken over de geopolitieke situatie. De verwachting is dat deze discussie zich zal richten op handelsspanningen. Mondiale handel staat onder druk door de verharding van de geopolitieke omgeving, de door de VS ingestelde nieuwe handelstarieven, de reacties daarop door andere landen en de sterk toegenomen onzekerheid over handelsbeleid. Verdere handelsfragmentatie leidt tot hogere consumentenprijzen, lagere productiviteit en lagere welvaartsgroei. Mede daarom heeft de OESO de mondiale groeiverwachtingen voor 2025 in haar maartraming verlaagd. Ook de groeiraming voor de eurozone is verlaagd; de OESO voorziet nu 1% bbp-groep voor de eurozone in 2025.

Nederland zet zich in voor multilaterale samenwerking en handel. Nederland hecht aan de trans-Atlantische handelsrelatie, maar benadrukt tevens het belang van handel binnen de EU. Handel binnen de EU is 8,5 keer zo groot als EU-handel met de VS.³ Het verder verdiepen van EU markten (interne markt, energiemarkten, kapitaalmarktenunie) en aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden van de EU dragen bij aan de welvaart, het concurrentievermogen en de weerbaarheid van de EU.

Agendaonderwerp: Economische en financiële impact van de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne

Document: N.v.t.

Aard bespreking: Gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: N.v.t.

Toelichting:

De informele Ecofinraad zal van gedachten wisselen over de economische en financiële impact van de Russische agressie tegen Oekraïne en over Europese steunmaatregelen. Dit is een terugkerend punt op de Ecofin-agenda. Oekraïne is afhankelijk van externe steun om de Russische agressie te blijven weren en tegelijkertijd het land overeind te houden. Het IMF raamt het totale externe financieringstekort voor de periode 2023–2027Q1 tussen de USD 148 mld. en USD 177,2 mld., afhankelijk van

² Kamerstuk 21 501-20, nr. 2215

³ CPB, 2024 (link)

wanneer de oorlog eindigt.⁴ De totale herstel- en wederopbouwnoten worden door de Wereldbank geschat op USD 524 mld. voor de komende tien jaar.

De Europese Commissie zal tijdens de informele Ecofinraad een update geven over de implementatie van bestaande EU-initiatieven. De Europese Oekraïne-faciliteit van 50 mld. euro voor de periode 2024–2027, de G7 *Extraordinary Revenue Acceleration* (ERA) leningen van ca. 45 mld. euro en het IMF-programma⁵ zijn belangrijke onderdelen van de internationale inzet om de begrotingstekorten (deels) te dekken en om Oekraïne in staat te stellen de strijd tegen Russische agressie voort te zetten. De Raad stemde 17 maart jl. in met de uitbetaling van de derde tranche van de Oekraïne-faciliteit van EUR 3,5 mld. De informele Ecofinraad zal mogelijk ook terugblikken op de uitkomsten van de Europese Raad 20 maart jl. inzake Oekraïne.

De informele Ecofinraad zal ook de (uitvoering van de) sancties tegen Rusland bespreken. Nederland zal oproepen tot een ambitieus 17^e sanctiepakket. In lijn met de motie Boswijk c.s.⁶ blijft Nederland serieus kijken naar het onderzoeken van de mogelijkheden om aanvullende maatregelen t.a.v. de bevroren Russische Centrale-banktegoeden te nemen. Dit moet in nauwe samenwerking met G7-partners gebeuren. Gedegen onderzoek naar de juridische, en financieel-economische mogelijkheden en risico's is hierbij van belang. Kabinetsbeleid is dat Nederland Oekraïne politiek, militair, financieel en moreel actief en onverminderd blijft steunen in tijd van oorlog, herstel en wederopbouw, zolang als dat nodig is. Dit is onlosmakelijk verbonden met de afschrikking van verdere Russische agressie.

Overig

Onderwerp:Omnibus: Stop-the-clock richtlijn

Toelichting:

De Commissie heeft op 26 februari een Omnibus-wetsvoorstel gepresenteerd om de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), Corporate Sustainability Due Diligence (CSDDD) en het Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) aan te passen. Dit voorstel omvat onder andere een «Stop-the-Clock»-richtlijn, dat uitstel regelt voor ondernemingen die volgens de huidige CSRD vanaf het boekjaar 2025 en 2026 zouden moeten rapporteren. Uw kamer heeft reeds het BNC fiche over het Omnibus I voorstel ontvangen. Zoals u daarin kunt lezen steunt het kabinet dit voorstel van de Commissie, specifiek ook de «Stop-the-Clock»-richtlijn. De onderhandelingen over dit voorstel verlopen zeer snel. De verwachting is dat ergens de komende weken overeenstemming over een raadpositie zal worden bereikt. Het kabinet heeft het voornemen in te stemmen met een raadpositie conform het voorstel van de Commissie en zal daarnaast ook mogelijkheden verkennen om het voorgestelde uitstel van de inwerkingtreding van de CSRD ook te laten gelden voor ondernemingen die nu verplicht worden te rapporteren over duurzaamheidsinformatie, terwijl dat in de toekomst niet meer nodig zou zijn. Dat is namelijk onwenselijk voor deze groep ondernemingen.

⁴ <https://www.imf.org/en/News/Articles/2024/12/20/pr-24493-ukraine-imf-completes-6th-rev-of-extended-arrangement-under-eff#:~:text=The%20IMF%20Board%20today%20completed,the%20authorities%20for%20budget%20support>

⁵ <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/06/28/Ukraine-Fourth-Review-of-the-Extended-Arrangement-under-the-Extended-Fund-Facility-Request-551207>

⁶ Kamerstukken 2024–2025, 21 501-02, nr. 2962